

## 83 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ(\*)

|                     |                                |
|---------------------|--------------------------------|
| <b>Belge türü</b>   | Tebliğ (Mülga)                 |
| <b>Kanun</b>        | GELİR VERGİSİ KANUNU           |
| <b>Tebliğ grubu</b> | GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ |
| <b>Tarih</b>        | 31.05.1967                     |
| <b>Sıra no</b>      | 83                             |





Bilindiği gibi ortalama kâr haddi müessesesi, yapılan müteaddit değişikliklere rağmen resen takdir ve önceden inceleme gibi formalitelere bağlı tutulmuş olması sebebiyle kendisinden beklenen fonksiyonu ifa edememiş ve son olarak 484 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle yeniden değiştirilmiştir.

Anılan Kanunla getirilen yeni hükümlerde perakende ticaret ve taşıma işleriyle eğlence ve istirahat yerleri gibi hizmet alanlarında vergi güvenliği imkân nispetinde sağlamak ve bu alanlarda mevcut geniş ölçüdeki vergi ziyanına engel olmak amacıyla kazancın tespitinde "Otomatik kıyaslama metodu" kabul edilmiş ve böylece mükellef beyanlarının idare tarafından doğrudan doğruya incelenmesi imkân dahiline girmiştir.

Şu halde, ortalama kâr haddi müessesesi tatbikatının başarıya ulaşabilmesi; yani, mükellefler nezdinde beklenen etkiyi yapabilmesi, şüphesiz, ilgililerin kanun ve yönetmelikle kendilerine tahmil edilen görevlerini kanunun değişiklik maksadına uygun olarak sür'atle ve ahenkli bir şekilde yerine getirmeleri ile mümkün görülmektedir.

Halbuki, gerek Bakanlığa intikal eden hâdiselerden ve gerekse Maliye Müfettişleri ve kontrolörlerce gelir servisleri muamelâtı üzerinde yapılan teftişler neticesinde alınan raporlardan; ortalama kâr haddi esasına tabi mükelleflerin gayrisâfi kazançlarındaki düşüklüklerin nedenleri hakkında vermiş oldukları izahatın, bunları incelemekle görevli "Yetkili Komisyon"larca yılı içinde değerlendirilip karara bağlanmadığı, yıllarca komisyonlarda bekletildiği, bir kısım mükelleflerin ise gayrisâfi kazançlarındaki düşüklükler dolayısıyla vergi dairelerince izaha davet olunmadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Bu itibarla, ortalama kâr haddi uygulamalarının, özellikle mükellef izahlarını değerlendiren komisyonların mesailerini iller teşkilâtı kadar Bakanlıkça da nezaret ve kontrol altında bulundurulması zaruret haline gelmiş bulunmaktadır.

Ortalama kâr haddi esasının bir program dahilinde sür'atle yürütülebilmesi için muameleleri hızlandırıcı olduğu kadar randımanı artırıcı mahiyette bulunan aşağıdaki usul ve metodların ve bunlara yardımcı olmak üzere yeniden ihdas edilen defter ve basılı kâğıtların uygulamaya konulması muvafık görülmüştür.

#### **I - Ortalama kâr haddi bildirimlerinin taranması ve gerekli bilgilerin derlenmesi :**

1. Mükelleflerin verecekleri yıllık beyannameler içinde yer alacak ve 1967 de ilk tatbikatını görecekt olan ortalama kâr haddi bildirimleri, mükelleflerden teslim alınırken ticarî kazanç föyünde (numune : gelir 27/1) gösterilen ortalama kâr hadlerine tabi sâfi kazançla mukayese edip, mutabakat sağlandıktan sonra, mükellef dosyalarına konularak, bunlar için hazırlanmış bulunan özel klâsörlerde tasnif edilecektir. Bu tasnif emtia alım satımı, eğlence ve istirahat ile taşıma işleri üçlü tefrikine göre yapılacaktır. Aynı bildirimde emtia nev'inin diğer iş nev'ileri ile karşılaşması halinde emtia nev'i; eğlence ve istirahat nev'inin taşıma işleri ile birleşmesi halinde ise birinci iş nev'i esas olarak alınacaktır.

2. Söz konusu tasnif sırasında ortalama kâr hadlerine tabi mükelleflerin; emtia alım satımı, eğlence ve istirahat ile taşıma işleri üçlü tefrikine göre, adedi, beyan ettikleri sâfi kazanç, dönem içinde yaptıkları perakende satış veya elde ettikleri hasılat tutarı bulunarak gelir numune 64. No. lu istatistik cetveline işlenecektir.

Diğer taraftan 27/11 numaralı bildirimlerde gösterilen bilgilerin değerlendirilmesi sonucunda izaha davet olunacak mükellefler tespit edilecek ve bunların adedi ile izahı istenecek fark yine aynı istatistik cetveline dercedilerek, işbu cetvel en geç Haziran ayının onbeşine kadar Başkanlığa gönderilecektir.

Ortalama kâr hadleri yönünden yapılacak inceleme sonunda uygun bulunan bildirimler ise dosyalarına konulacaktır.

Ortalama kâr haddi ile ilgili bildirimlerde Vergi Dairesi tarafından doldurulacak olan tablo üzerinde gerekli işlemi yapan memurun kontrolü vergi dairesi müdür muavini, yoksa servis şefi tarafından ifa olunacaktır.

3. Ortalama kâr hadleri ile ilgili bildirimlerden izaha muhtaç görülenlerin kaydî yönden değerlendirilmesinde

